Ses premiers recueils de poemes sont publies âpartirde 1971: APEIRONd'abord, puis le recueil POESIES (1974) • GREFFONS (1976) et surtout ETAT DE SIEGE (1983) marquent une evolution importante, â cause des significations plus polemiques • Essais: INTRODUCTION Â L'CEUVRE DE GEORGE BACOVIA (1981) • L'INTIMITE DU TEXTE (1985) • Traductions: LE POLLEN INSIDIEUX (1977) de Martin Booth, en collaboration avec Liliana Ursu et VINGT POETES LATINO-AMERICAINS CONTEMPO-RAINS, une anthologie (1983) en collaboration avec le poete chilien Omar Lara, alors en exile â Bucarest. • Essais critiques et traductions: Carlos Drummond de Andrade, Samuel Becket, Herberto Helder, Umberto Saba, Cesar Vallejo • Choix de predilection sur Fernando Pessoa • Correspondant de la BBC et de la Radio Free Europe • Dinu Flămând vit en France, â Paris, ou ii est, actuellement, journaliste a Radio France Internationale • Les poemes durecueilDEL'AUTRECOTE sont inedits

DINU FLĂMÂND poeme / poemes

NECULAI PĂDURARU desene / dessins

dincolo de l ciutre cote

DINU FLAMANI

BiBLIO.t-A JLsJ bANĂ
„OCTAVIAN GOGA"
CLUJ

Dinu Flămând s-a născut la 24 iunie 1947, într-un sat din nordul Transilvaniei, la Susenii Bârgăului, judeţul Bistriţa-Năsăud. Polul intelectual major al regiunii este oraşul Cluj, veche localitate ocupată deja de romani în Antichitate. Aici şi-a efectuat Dinu Flămând studiile, participînd la crearea revistei *Echinox* căreia i-a fost unul din membrii fondatori, pînă în 1970, cînd şi-a obţinut licenţa de la Facultatea de Filologie. Repartizat la Bucureşti, el va lucra în redacţia mai multor edituri şi reviste, mai cu seamă la *Amfiteatru* şi *Secolul 20,* timp în care va publica eseuri, poeme şi traduceri în majoritatea revistelor literare ale epocii, frecventînd vreme de cîte-va decenii, mai mult sau mai puţin implicat, cercurile literare ale capitalei. Primele sale volume de poezii văd lumina zilei începînd din 1971: *Apeiron* mai întîi, apoi *Poezii,* în 1974. Dar *Altoiuri* (1976) şi mai cu seamă *Stare de asediu* (1983) marchează o evoluţie importantă, din cauza tonului mult mai polemic pe care-l afişează poeziile. Unele din poemele scrise în acei ani îi vor fi pur şi simplu suprimate; dm altele cenzura va face să dispară sau să fie înlocuite secţiuni întregi de fraze; dar în timp ce autorităţile cred că se distinge în ultimul titlu o denunţare (prea) transparentă a represiunii din Polonia, descrierea e valabilă, de fapt, chiar în spiritul literei, pentru România, unde situaţia se degradează. O parte dm această culegere va fi publicată anul următor în Spania (1984), în traducere, cu păstrarea aceluiaşi titlu *Estado de sitio.*

în paralel cu publicarea de poeme, Dinu Flămând desfăşoară o intensă activitate de cronicar, de jurnalist, de critic literar şi traducător. Redactează o *Introducere în opera lui Bacovia* (1981), consacrată unuia dintre cei mai importanţi poeţi români dintre cele două războaie ; publică de asemenea *Intimitatea textului,* în 1985. In domeniul traducerii sînt de citat: *Polenul insidios* de Martin Booth, în colaborare cu poeta Liliana Ursu, şi *20 de poeţi latino-americani contemporani* (1983), în colaborare cu poetul cilian Omar Lara, pe atunci aflat în exil la Bucureşti. Climatul ideologic devenind cît se poate de apăsător, Dinu Flămând, « reperat », plasat mai mult sau mai puţin sub interdicţia de a publica, se vede obligat să se refugieze tot mai mult în activitatea de critic şi de traducător. Traduce, între alţii, din Carlos Drummond de Andrade, Samuel Becket, Herberto Helder, Umberto Saba, Cesar Vallejo; preferinţa lui se îndreaptă spre Fernando Pessoa pe care începe să-l prezinte cititorilor români şi să-l traducă pentru a « rezista ».

Şi tocmai prin Fernando Pessoa i se oferă o salvare. In martie 1989, profitînd de o călătorie în Portugalia, la invitaţia Fundaţiei Gulbenkian, Dinu Flămând se decide să rupă apăsătoarea tăcere pe care conta regimul şi care îl strîngea de multă vreme de gît aminţîndu-şi intenţia de a rămîne în Vest. Devenit corespondent pentru *BBC* şi *Europa Liberă,* se instalează în Franţa, la Paris, unde lucrează actualmente ca ziarist la *Radio France Internationale.*

Poemele din care se alcătuieşte prezentul volum, *Dincolo,* sînt inedite şi constituie cea de a doua carte publicată de Dinu Flămând după schimbarea regimului în România, după precedentul volum *Viaţă de probă,* editat în 1998 la Bucureşti de Fundaţia Culturală Română.

Tăcerea se descojea în adîncul şopronului unde miazănoaptea celor două zapodii gemene
stivuia de cîteva generaţii
fînurile
cosite în august prin ani fără seceta. Era o desime de colburi şi timp uneori despicată pieziş de o rază de soare ce ţîşnea printre două scînduri de dincolo. Era o rază de miere incendiată înaintînd prin uimirea privirilor noastre cu nepăsarea unui peşte primordial în oceanul nocturn. încremeniţi în această ploaie uscată ne întindeam mîinile spre o nepricepută senzaţie cu atingeri
şi neatingeri lente, înmugurite de dincolo, iar
mişcarea
în lungul spadei clare făcea să tremure sporii întunecimii, în suspensia zilelor de atunci am trăit primejdiile abandonului şi ne pregăteam sa primim mîngîierea altei lumini din lăuntrul acelei lumini
de non-timp.
Amintirea lor e o rană de ploaie pe zid.

(Raza)

(Le rayon)

12

Dis-de-dimineaţă scuipaţi afară printre dinţii ştirbiţi ai zeilor
înotăm cu spatele prin această lumină săracă, încă mai simţim rnîna nopţii pe faţă apăsîndu-ne, are inele fosforescente pe degete şi parfumul ierburilor crescute la marginea galaxiilor.

14

Ne strîngem unii în alţii - hrană a unui
timp
pe care nu-l mai saturăm cu prezenţa noastră fărîmiţată. Aerul rece al zorilor scormoneşte adînc în plămînii noştri, cum ai căuta prin rîuri de munte, cu mîinile goale,
racii.
Ieşim bezmetici din somn, absorbiţi de nerăbdarea nimicului cînd i se face foame de sete. Iar de jur-împrejur - doar acest mare incest al spaţiului şi moartea, care se înmulţeşte fractal...

(Fractal)

16

Uitat în marele grînar al nimicului, în silozurile
vidului quantic, în această
supă a trecutului vărsată pe cer,
în venirea ce se tot anunţă inventîndu-se,
ascuns în pliurile stomacului la o uriaşă rumegătoare,
în adîncul dospit al măruntaielor ei sonore
cu dantele zdrenţuite de întuneric, în miceliile
neutronilor guralivi ce profită
de golurile ecoului şi de tăcerea din gura tăcerii ;
abandonat în albuşul absenţei
ca un bob de nisip sub pleoape,
iritat de propria ta prezenţă

te roteşti
înconjurat de toate fostele tale zile
învăţînd să le iubeşti bogata indiferenţă...
Iar zeii aduc oglinda de bronz a lacurilor să-i culeagă noii zile muribunde ultima suflare.

(Oglinda)

20

O puritate a întunericului - miros de aluat proaspăt pe care mîini nevăzute-l frămîntă undeva pe mesele de la marginea universului, semn că maicile noastre ne-au pregătit pîinea !
Adorm treaz în pumnul tău învăţîndu-mi ochii să rămînă deschişi locuind în vîntul invizibilului, şi-n sunetul de la origini unde e calcinată fosila timpului.
Noaptea aduce prin fereastra deschisă miresme de timp fanat, foşnet de iederă de pe zidul vechilor case în care trecutul nostru are culoarea de leşie a duşumelelor...

(Iederă)

22

Furtună pîndind la marginea somnului: spaima iluminează intermitent ca un fulger ivit departe, dai să te prinzi de tot felul de muchii, bîjbîi după mînerele universului.
E o cădere în sforăitul unui vulcan mocirlos, eşti înghiţit, scuipat, înghiţit din nou, aruncat din moarte,
pompele ce drenează subteranele nopţii au un sughiţ ironic de veche maşină.
Transpiraţia rece te îmbracă-n linţoliul milei tale neputincioase faţă de tine însuţi... Dar timpul continuă să-ţi bată la tîmplă dar timpul, desigur, timpul, la tîmplă, cît timp...

(Minere)

E aşezat pe locul absenţei mele, existînd cu tot ceea ce nu exist; mă priveşte în faţă şi nu mă vede, citeşte prin mine zidurile şi norii.
A înghiţit propria mea invizibilitate, absorbit în propria lui absenţă cu resemnarea lui, de bolnav abătut, în sala de aşteptare, la clinică.
Iar eu, de dincolo, încerc să-i fac semne : clipesc, scot un braţ, buze, vagi vocale risipit prin figurile geometrice, la-ntîmplare, pe mozaicul de el privit cu pupile albe, în sala paşilor.

(Mozaic)

Lumina se îneacă năvălind în umbra platanilor sub care dormi tu ca o apă abia ghicită, este un du-te vino de umbre de pe chipul tău şi un vulcan de vise multicolore sub fruntea ta.
Este un foşnet de mîini plecate în stol peste frunzele ce-şi mijesc ochii în soare, sînt ciorchinii abia ghiciţi în adîncul umbrei şi o invazie de arome defuncte.
Profit de faptul că vîntul e nelocuit
să pătrund în respiraţia ta
şi te sărut de îndată ce deschizi ochii
culegîndu-ţi cu limba din gură silabele somnului.
încă mai atîrnă de lobul urechii tale
pe care se zăreşte marginea unei constelaţii,
confuzia ce ne ţine aproape-departe
şi resemnarea acestei precare eternităţi.

(Somn)

34

Absenţa poemului dă tîrcoale poemului, poemului-muşuroi încă neivit în aer, pe spatele aparenţelor. O presimţi din agitaţiile tăcerii ce-nghite umbrele.
E un du-te vino de spaime miriapodice care transportă-n spinare mărunte miracole spre cămările întunericului unde tribul depozitează larvele palide ale trecutului.
Ii simţi pe piele arsura căutîndu-te parcă din varul zidurilor, parcă din licăririle apei ce-ţi învie

sub răsuflare cînd bei dintr-o ceaşcă ce se goleşte, repede, repede...
Şi are, în somn, gustul ambrei cleioase pe care o plîng cireşii primăvara din cîte-o rană ; te trezeşti în frunzişul poemului, legănîndu-te, cu mîini absente culegi absente cireşe .

(Poemul-muşuroi)

Cum să, cum aş, cum s-ar, cum să se, cum se face de rămîne vie şi-n lumina zilei minciuna somnului ce-mi aduce iar
levitatia
\
38
şi zborurile nocturne, din nou; cum s-ar zice iluzia imponderabilei vîrste copilăreşti cînd cerurile mi-erau deschise. Şi vă privesc de undeva din înalte abstracţii cu ochi
sticlos
de albatros adormit în picaj, temător nu de căderea în gol, ci să nu vă absorb în calda iluminare a dispariţiei. O, ironie a magilor ucenici,
joacă în amurg la care se îndeamnă fiicele parcelor, palimpsest al iluziei, inutil exerciţiu...
Şi cine ar putea spune dacă în somnul lor, cu ochii larg închişi spre lăuntrul sferei, morţii nu se visează păşind greoi printre noi ?

(Cu ochii larg-închişi)

VX
40
Transparenţa acestor zilei e nemiloasă: deodată ochii mei năvălesc pe la colţul străzii şi mă privesc din vitrine, din ape sau din oglinzi cu pupila ploilor ce irigă singurătatea.
Şi zăresc în ei un mormînt deschis spre care priveşte copilul de-odinioară încă rămas aliatul meu, fixat pe la opt, pe la zece ani să refuze cu încăpăţînare lumea.
Uneori totul încremeneşte, cît să se vadă muntele Heniu în faţa casei continuînd să fabrice infinitul...

(Oglinzi)

44
în timp ce eu am a fi ea are a se ascunde
cît mai adînc în tiparul privirii mele
unde se confundă cu aerul dimineţii, cu norii, cu frunzele,
cu transparenţa ce tremură într-o lacrimă.
Şi doar atunci cînd spaima mi se aşează faţă în faţă, inevitabilă, în conjuncţie de eclipsă totală, apare insinuîndu-se lumina ei neagră de după toate muchiile,
dindărătul tuturor formelor, din uitarea tuturor timpurilor unde era prezentă ; în timp ce eu am a fi ea are a (mă) aştepta şi a se plictisi; sirnulîndu-l pe a nu mai fi...

(Eclipsa)

48
De cînd îmi tot fac de lucru prin preajma lucrurilor
rămîne animată o întrebare
fluturînd pe oglinda asfinţiturilor de soare
ca părul pietrelor în albia rîului.
Este un fel de a te lăsa întrebat de cineva de dincolo, care nu întreabă deşi locuieşte în întrebarea ta, ca miejii ce umplu cu tăcerea lor, toamna, nucile.
Şi are un fel de a se ivi aşternîndu-se peste depărtările pe care ochii tăi le zăresc în adînc, aproape ; adiere a trecutului depunîndu-se ca rouă ruginii pe lucruri inoxidabile.
Şi este asemeni golului ce umple dintotdeauna zilele tale ţinute în palma nopţii: licurici ai răbdării şi aşteptării, luminiţă doar cît să nu se sperie beznele de întunecime....

(Rugină)

f >

52
Guraliva tăcere a violoncelului scoate din burta lui funii lungi de sunete şi mi te aduce brusc în memorie, buna mea, Mater Dolorosa, transparentă în resemnarea imensă cu care depanai ierni la rîndul
lîna turmelor ţinute în preajma noastră să ne îmbrace.
Iar eu, în faţa ta, întinzînd cu braţele sculul asprului tort ce se deapănă spre mosorul crescut sub degetele tale în iuţea mişcarea de rotaţie a mîinilor ce înşiră viaţa noastră pe un ghem de trecut şi uitare...
Insă dacă noi nu sîntem decît un nod sau altul
pe firul timpului,
ghici, ghicitoarea mea: cine vine să ne deznoade ?

(Ghem)

54

Pînă la urmă nu-ţi rămîne decît să te împrieteneşti cu moartea-n absenţa ei şi, recurgînd la o şiretenie ce miroase a frică, să încerci s-o uiţi luînd-o drept în braţe ;
înlănţuiţi ca doi beţivi clătinîndu-se în crepusculul impalpabil al marii dispersii, să plutiţi în această melodie a timpului spre înfometarea unei şi mai flămînde morţi.
Fiindcă aşa cum ţie îţi trebuie o zi întreagă pentru o zi să-ţi aduci aminte de ea ca s-o înţelegi retrăind-o, sorbind-o pînă la înserare, moartea amînă să te cunoască...
Şi te trăieşte pînă să te-nţeleagă,
îţi adulmecă spaimele din speranţă
fixate în oasele tale-n amurguri
ce se nasc din uimirea de a pricepe
că de există seri există şi moarte ascunsă-n ele.
Seri ce brodează cu o lumină ironică marginea celor doi nori tocmai înfăţişaţi în faţa ferestrei tale deschise. Nori ce se bat cu pumnii şi plîng cu sunete...

(Nori)

58

i*»r5»«- o-Ci

Dincolo de insomnie: albuşul de ou al spaţiului şi stalactitele pe care se osifică vidul; din norii ce se destramă culegi făină de întuneric.
Dincoace de întuneric: prezentul care « deşiră şi reînnoadă » ; cu o grămadă de pietre ascunse-n sîn pluteşti pe crestele invizibilului...
Dincolo de pădure: altă pădure şi dincolo de ea - Trans-silvania păduroasă îngropată sub frunzele de noiembrie pînă sub sprîncenele dealurilor .
Umbra picioarelor mele paralizate aleargă spre ele strivind foşnetele uscate...

(Trans-silvania)

CUPRINS

DINU FLĂMÂND / 4-6 NECULAI PÂDURARU / 8-l0 Raza / 10 Fractal/ 12-l4 *Călătorii imaginare* IV/ 12 *Călătorii imaginare* VIII / 13 *Tehno-mitologia* VII / 14 *Călătorii imaginare* VI / 15 Oglinda / 16 *Călătorii imaginare* III / 1 8 *Călătorii imaginare* XXII / 1 9 Iederă / 20 *Călătorii imaginare* V / 20 *Călătorii imaginare* 11/21 Minere / 22 *Tehno-mitologia* VII / 22 *Tehno-mitologia* VI / 23 Mozaic / 24 *Tehno-mitologia* VIII/ 26 *Tehno-mitologia* XIV / 27 *Tehno-mitologia* V / 28 *Tehno-mitologia* V / 29 Somn / 30 *Tehno-mitologia* IX / 32 *Tehno-mitologia* XI / 33 Poemul-muşuroi / 34 Cu ochii larg închişi / 36-38 *Călătorii imaginare* XII/ 36 *Călătorii imaginare* X / 37 *Tehno-mitologia* XIV / 38 *Tehno-mitologia* XIX / 39 Oglinzi/40 *Călătorii imaginare* XV / 42 *Călătorii imaginare* XVI / 43 Eclipsa / 44 *îndrăgostiţi* XI / 46 *îndrăgostiţi* XIX / 47 Rugină / 48-50 *Călătorii imaginare* XIII / 48 *Călătorii imaginare* XXI / 49 *Tehno-mitologia* XIX / 50 *Tehno-mitologia* XXI / 51 Ghem / 52
Călătorii imaginare XXIV/ 52 *Călătorii imaginare* XXIX / 53 Nori / 54
Călătorii imaginare XXIII / 56 *Tehno-mitologia* XVIII / 55 Trans-silvania / 58 *Tehno-mitologia* XXIII / 58

Tehno-mitologia XXXIII / 59 *Călătorii imaginare* XXXI / 61 *Tehno-mitologia* XXIX / 63